

Č. j./Sp. zn./Typ

MD-52947/2024-072/2

MD/52947/2024/072

ROZHODNUTÍ

Ministerstvo dopravy, jako nadřízený věcně příslušný orgán (dále jen „nadřízený orgán“) podle ustanovení § 16a odst. 4 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „InfZ“), a v návaznosti na ustanovení § 178 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“),

rozhodlo

ve věci stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. d) InfZ ze dne 9. 7. 2024, kterou podal pan [REDACTED], [REDACTED], ID DS: [REDACTED] (dále jen „stěžovatel“), proti výši úhrady sdělené podle § 17 InfZ při vyřizování žádosti o informace ze dne 3. 7. 2024 přípisem Krajského úřadu Libereckého kraje (dále jen „povinný subjekt“) ze dne 12.07.2024 pod č. j. KULK 53992/2024

takto:

Podle ustanovení § 16a odst. 7 písm. a) zákona o svobodném přístupu k informacím, se požadovaná úhrada za poskytnutí informace potvrzuje ve výši 1.392 Kč.

O d ů v o d n ě n í

I.

Nadřízenému orgánu byla v souladu s § 16a odst. 5 InfZ postoupena stížnost stěžovatele spolu s příslušným spisovým materiálem povinného subjektu. Ze spisového materiálu plynou následující skutečnosti:

Stěžovatel se prostřednictvím datové schránky obrátil na povinný subjekt se žádostí ze dne 3. 7. 2024, v níž na základě InfZ požádal o poskytnutí těchto informací:

- 1) *O kolika rozhodnutích, jimiž byl obviněný správním orgánem prvního stupně uznán vinným z přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f) bod 4 zákona č. 361/2000 Sb. jste jako odvolací orgán rozhodovali v roce 2023?*
- 2) *V kolika z těchto případů ad 1) spočíval přestupek v překročení rychlosti o 5 km/h a méně?*
- 3) *V kolika z těchto případů ad 2) bylo Vámi rozhodnuto o zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a zastavení řízení z důvodu absence materiálního aspektu přestupku?*
- 4) *Žádám o zaslání všech rozhodnutí ad 3), tj. takových rozhodnutí, jimiž jste rozhodli o zrušení rozhodnutí správního orgánu prvního stupně a zastavení řízení z důvodu absence materiálního znaku přestupku.*

Povinný subjekt k žádosti stěžovatele zaslal přípis ze dne 12. 7. 2024 pod č. j. KULK 53992/2024, kterým stěžovateli oznámil, že v souladu s § 17 odst. 1 InfZ bude za poskytnutí informací požadovat úhradu účelně vynaložených nákladů v celkové výši 1.392 Kč. K samotnému stanovení výše úhrady pak povinný subjekt uvedl: „KÚ LK Vám v souladu s ustanovením § 17 odst. 3 věta první zákona o svobodném přístupu k informacím oznamuje, že požaduje úhradu nákladů, které v souvislosti s žádostí o informaci vznikly, a to ve výši 1.392 Kč.

Důvodem požadavku úhrady nákladů je především to, že KÚ LK musel na základě žádosti o informace vyhledat žadatelem nadefinovaná rozhodnutí.

Obor silničního hospodářství eviduje rozhodnutí o přestupcích proti bezpečnosti a plynulosti silničního provozu ve dvou systémech. Jedním je Evidence dopravních agend a druhým GINIS. Pro zpracování požadovaného je třeba pracovat v obou systémech, a to s ohledem na vyhledávané. Vyhledávání podle zadání tedy vyžaduje vyhledání přestupků v Evidenci dopravních agend po měsících, poté je ze sestavy identifikován přestupek dle skutkové podstaty přestupku, ale pouze v omezené míře, tzn. že k identifikaci se používá znak § „125c/1f“, avšak bod se dále nerozlišuje, proto je u těchto přestupků dále nutné otevřít GINIS, vyhledat rozhodnutí dle čísla spisu a v tom zkontrolovat přesné znění skutkové podstaty.

Odbor silničního hospodářství provedl vyhledání požadovaných dokumentů na základě vzorku, kdy vyhledal dokumenty za měsíc leden roku 2023. Doba na toto vyhledání činila 30 minut. Vyhledání dokumentů pro celý rok 2023 (12 měsíců) tedy zabere zaměstnancům KÚ LK 6 hodin čistého času, kdy musí přerušit či odložit plnění svých ostatních úkolů a cíleně se věnovat vyhledávání informací.

Hodinová sazba za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací je stanovena sazebníkem úhrad za

poskytování informací, zveřejněným na webových stránkách Libereckého kraje na adrese 12. Úhrady za poskytování informací | Liberecký kraj (kraj-lbc.cz) (dále jen „sazebník“) a činí 232 Kč. Sazba 232 Kč za 1 dokončenou hodinu vyhledávání informací je vypočtena jako průměrné hrubé mzdové náklady na 1 hodinu práce 1 zaměstnance Libereckého kraje zařazeného do krajského úřadu. Úhrada za mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací tedy byla vypočtena jako součin částky 232 Kč a 6 hodin, které strávil zaměstnanec KÚLK vyhledáváním informací ke všem bodům žádosti.

Povinný subjekt dále informoval stěžovatele o způsobu a lhůtě úhrady požadované částky, včetně poučení o důsledcích případného nezaplacení.

Výzva povinného subjektu byla stěžovateli doručena cestou datové schránky dne 12. 7. 2024.

Proti oznámené výši úhrady podal stěžovatel v souladu s § 16a odst. 1 písm. d) InfZ stížnost ze dne 14. 7. 2024. V této stížnosti stěžovatel namítá: „Na základě § 16a odst. 1 písm. d) zákona č. 106/1999 Sb., podávám stížnost proti výzvě k úhradě nákladů mi doručené dne 12.07.2024 pod vaší značkou KULK 53992/2024. Výše nákladů byla vypočítána na 1.392,- Kč. S touto částkou však nesouhlasím, a to z níže uvedených důvodů.

Doba uvedená Krajským úřadem Libereckého kraje (dále jen KU LK), se mi jeví jako neadekvátní, jelikož KU LK sám zmiňuje, že disponuje systémem spisové služby GINIS. Ten umožňuje vyfiltrovat jednotlivé případy dle různých kritérií, například dle data vydání rozhodnutí, paragrafu atd. Tím se pracovník úřadu dostane během pár okamžiků k odpovědi na bod 1) mé žádosti o informace. Dále může využít umělou inteligenci při pomoci hledání odpovědi na bod 2), umělá inteligence je schopna podstatným způsobem urychlit práci a efektivitu pracovníka úřadu. Pokud bude pracovník úřadu bystrý, může již během vyhledání odpovědi na bod 2) vyhledat současně odpověď na bod 3) a tím se proces opět podstatně urychlí. Disponuje-li pracovník úřadu odpověďmi na bod 1), 2), 3) bod 4) mu již zabere pouze pár okamžiků. Pokud by mělo dojít u žádaných rozhodnutí v bodě 4) k anonymizaci, doporučuji také využít umělou inteligenci, ta provede anonymizaci během pár vteřin a pracovníkovi úřadu zbyde pouze ověření řádnosti anonymizace za účelem, že umělá inteligence provedla anonymizaci řádně. Toto ověření nemůže trvat déle než samotné přečtení rozhodnutí.

Z požadavku na výši úhrady ani není zřejmé, ke kterému požadavku na informaci se váže požadavek povinného subjektu na úhradu. Rovněž není zřejmé, proč povinný subjekt prostě nevyužije k filtraci systém GINIS, který umožňuje filtrovat rozhodnutí dle data vydání i dle skutkové podstaty, a proč namísto toho využívá systém Evidence dopravních agend, který má možnosti vyhledávání podstatně horší. Systém GINIS umožňuje požadované informace (zejm. informaci č. 1) vyhledat doslova v řádu jednotek sekund. Připouštím, že vyhledání informace č. 2 a 3 může vyžadovat nějaký čas pracovníka, v tomto se úhradě nebráním. Avšak ke zjištění přiměřené výše úhrady za vyhledání informace dle bodu č. 2 a 3 je nutné znát odpověď na otázku č. 1, protože pokud odpověď na otázku č. 1 bude např. „5“, pak čas k dohledání odpovědi na otázku 2 bude řádově v jednotkách minut. Pokud odpověď na otázku č. 1 bude „500“, pak by odpověď na otázku č. 2 mohla vskutku vyžadovat rozsáhlé vyhledávání, za které bych požadavek úhrady považoval za legitimní a oprávněný a peníze bych zaplatil. Tam ale zatím nejsme.

Povinný subjekt chce peníze za to, aby zjistil, kolik vydal rozhodnutí, což se dá jednoduše vyfiltrovat.

Z těchto důvodů podávám proti výzvě, kterou jsem byl vyzván k úhradě nákladů, stížnost. Společně s tím navrhuji snížení úhrady na 0,- Kč.“

Povinný subjekt po posouzení stížnosti stěžovatele setrval na svém postupu a věc předal k vyřízení nadřízenému orgánu.

II.

Nadřízený orgán posoudil stížnost stěžovatele z hlediska přípustnosti a včasnosti. Ze spisového materiálu bylo zjištěno, že stížnost podal stěžovatel a jedná se tedy o stížnost přípustnou. K hledisku včasnosti podání stížnosti bylo zjištěno, že byla podána ve lhůtě stanovené zákonem. Poté se nadřízený orgán zabýval posouzením postupu povinného subjektu při vyřizování žádosti o poskytnutí informace a dospěl k následujícímu.

Dle ustanovení § 17 odst. 1 InfZ jsou povinné subjekty v souvislosti s poskytováním informací oprávněny žádat úhradu ve výši, která nesmí přesáhnout náklady spojené s pořízením kopií, opatřením technických nosičů dat a s odesláním informací žadateli. Dle § 17 odst. 3 a 4 InfZ přitom platí, že *v případě, že bude povinný subjekt za poskytnutí informace požadovat úhradu, písemně oznámí tuto skutečnost spolu s výší úhrady žadateli před poskytnutím informace. Z oznámení musí být zřejmé, na základě jakých skutečností a jakým způsobem byla výše úhrady povinným subjektem vyčíslena. Součástí oznámení musí být poučení o možnosti podat proti požadavku úhrady nákladů za poskytnutí informace stížnost podle § 16a odst. 1 písm. d), ze kterého je patrné, v jaké lhůtě lze stížnost podat, od kterého dne se tato lhůta počítá, který nadřízený orgán o ní rozhoduje a u kterého povinného subjektu se podává. Nesplní-li povinný subjekt vůči žadateli oznamovací povinnost podle odstavce 3, ztrácí nárok na úhradu nákladů.*

Čl. 17 odst. 5 Listiny základních práv a svobod předpokládá, že podrobnosti poskytování informací orgány státu a samosprávy budou stanoveny zákonem, což ustanovení § 17 InfZ splňuje. Úhrada nákladů navíc není koncipována jako důvod zakazující přístup k informaci ve smyslu čl. 17 odst. 4 Listiny základních práv a svobod, ale čistě jako – jak zdůrazňuje i judikatura soudů – „cena informační služby“. Listina přitom *právo na informace* nekoncipuje jako právo bezplatné. Tam, kde určité právo nelze podmínit úhradou, stanoví toto pravidlo Listina výslovně (srov. čl. 31, čl. 33 odst. 2 a čl. 40 odst. 3), takže v ostatních případech není v rozporu s ústavním pořádkem, pokud je realizace konkrétního práva vázána na určité výdaje (za podmínky jejich přiměřenosti, což § 17 InfZ nepochybně splňuje, když umožňuje úhradu jen skutečně vynaložených materiálových nákladů a nikoli generování jakéhokoli zisku či stanovení paušální náhrady). V každém případě lze úhradu nákladů podle § 17 daného zákona považovat za opatření legitimní i přiměřené, které nenarušuje právo na informace.

Z předloženého spisového materiálu je zjevné, že povinný subjekt za poskytnutí požadované informace požaduje po stěžovateli úhradu účelně vynaložených nákladů, a to z důvodu mimořádně rozsáhlého vyhledávání informací.

Pojem mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací není InfZ legálně vymezen. Vyhledáním informací lze rozumět činnost povinného subjektu, resp. jeho pracovníků, která spočívá v identifikaci a následném shromáždění požadovaných informací a v navazujícím zpracování odpovědi na žádost, tzn. utřídění informací za účelem jejich předání žadateli (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 6 A 83/2001-39). Do vyhledání informací však již není možné zařadit dobu nutnou na posouzení, zda vyhledání dané informace lze nebo nelze poskytnout. Pod pojem vyhledání informací lze tedy podřadit skutečně strávený čas fyzickým shromažďováním dokumentů pracovníky povinného subjektu.

O mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se jedná tehdy, jestliže shromáždění informací bude pro daný povinný subjekt představovat v jeho konkrétních podmínkách časově náročnou činnost, která se objektivně vzato vymyká běžnému poskytování informací tímto povinným subjektem, tedy jestliže vyhledání informací již v daném případě nelze s ohledem na pojetí veřejné správy jako služby veřejnosti považovat za běžnou, povinný subjekt nijak nezatěžující součást obvyklé agendy. Jedná se tedy o situace, kdy pracovník povinného subjektu, pověřený vyřízení žádosti o informace, bude nucen na delší dobu přerušit či odložit plnění svých úkolů a cíleně se po určitou dobu věnovat pouze vyhledáváním požadované informace. Vzhledem k uvedenému je však třeba také dodat, že mimořádnou rozsáhlost nelze obecně vyčíslit počtem hodin, tzn. nelze říci, že za všech okolností bude podmínka mimořádně rozsáhlého vyhledávání splněna, jestliže vyhledávání informací bude trvat např. 10 a více hodin. Při vyhledávání informací je třeba vždy zohlednit konkrétní podmínky každého povinného subjektu. Nelze tedy ani vyloučit, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací bude dáno i při vyhledávání např. pouze po dobu 2 hodin.

Mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací tak může ve své podstatě zahrnovat činnosti, které směřují k vyhledání informací velkého množství a různorodého obsahu, tedy informací typově odlišných, které povinný subjekt nemá shromážděny na jednom místě a pro jejich vyhledání je tedy nutné vyvinout zvýšenou aktivitu. Dále se může jednat i o případy, kdy žadatel požaduje informace sice související, avšak vzhledem k jiným objektivním okolnostem bude poskytnutí informace vyžadovat rozsáhlou činnost povinného subjektu. Např. se bude jednat o „starou“ informaci, u níž není přesně známo, kde je uložena. O mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací se však může jednat i v případě, kdy žadatel fakticky požaduje pouze jeden dokument či málo údajů, nicméně jejich shromáždění skutečně objektivně vyžaduje mimořádně rozsáhlé vyhledávání.

Lze tedy shrnout, že mimořádně rozsáhlé vyhledávání informací zahrnuje takové náklady povinného subjektu, které nelze ad hoc vymezit časovým úsekem či množstvím konkrétních dokumentů, nýbrž musí být vždy přihlédnuto k faktickému rozsahu a komplikovanosti samotného vyhledávání informace ze strany pracovníků povinného subjektu.

III.

S ohledem na stížnostní námitky stěžovatele přistoupil dále nadřízený orgán k přezkumu způsobu stanovení výše úhrady nákladů v rozsahu požadovaném stěžovateli, tj. tím, zda povinný subjekt uplatnil úhradu řádně a ve lhůtě stanovené InfZ a dále tím, zda celková výše úhrady odpovídá § 17 InfZ, nařízení vlády č. 173/2006 Sb., o zásadách stanovení úhrad a licenčních odměn za poskytování informací podle InfZ a schválenému sazebníku úhrad za poskytování informací.

Dle doloženého spisového materiálu povinného subjektu plyne, že výzvu k úhradě nákladů za poskytnutí požadovaných informací zaslal povinný subjekt stěžovateli prostřednictvím datové schránky dne 12. 7. 2024, přičemž téhož dne byla stěžovateli doručena. Splnění lhůty pro oznámení výše úhrady tak bylo ze strany povinného subjektu dodrženo.

Z podkladů je dále zjevné, že povinný subjekt požadovanými informacemi disponuje, avšak nedisponuje jimi v té podobě, kterou stěžovatel požaduje, tj. nemá k dispozici žádný statistický přehled rozhodnutí, která by obsahovala všechny stěžovatelem vymezené údaje. Zákon, jiný právní předpis, ani interní akt nenařizuje povinnost povinnému subjektu takovou informací

disponovat. Povinný subjekt tak za účelem poskytnutí požadované informace musí nejprve vyhledat všechna dotčená rozhodnutí za požadované období a jejich následným pročtením pak v nich vyhledat všechny stěžovatelem požadované údaje. Poskytnutí informací je tedy podmíněno jejich vyhledáním, což ve vztahu k náplni chodu povinného subjektu představuje časově náročnou činnost, která se vymyká běžnému poskytování informací. Úhrada nákladů za poskytnutí informace je tak na místě.

Námitku stěžovatele, že povinný subjekt může prostřednictvím spisové služby GINIS požadované písemnosti jednoduše vyfiltrovat, považuje nadřízený orgán za nedůvodnou. GINIS není databázový program cílící na bleskurychlé třídění údajů, ale primárně archivační systém všech písemností. V daném systému je možné dohledat konkrétní rozhodnutí, a to v případě, že je odesíláno do datové schránky adresáta. V případech, kdy je rozhodnutí odesíláno prostřednictvím České pošty, s.p., má jej k dispozici pouze zaměstnanec (oprávněná úřední osoba), která předmětnou věc vyřizuje. K evidenci přestupků pak slouží systém Evidence dopravních agend (vnitřní evidence KÚ LK), v daném systému je možné vyhledat přestupky za určité období, z nich lze zjistit číslo spisu a podle čísla spisu v systému GINIS je pak možné vyhledat rozhodnutí, která byla odeslána do datové schránky. Proto pro vyhledání požadovaných údajů musí povinný subjekt použít oba uváděné systémy. Dané rozhodnutí je nutné otevřít a projít jej, aby bylo jasné, zda se jedná o případ nadefinovaný v žádosti o informace či nikoliv.

K námitce stěžovatele ohledně možnosti využití tzv. umělé inteligence, je pak třeba dodat, že žádný zákon nestanovuje povinnost povinnému subjektu umělou inteligenci využívat, tím spíše, že v případě využití tohoto nástroje nelze ad hoc vyloučit chybovost zpracovaných výsledků.

Stěžovatel uvádí také, že není zřejmé, ke kterému požadavku na informaci se váže požadavek povinného subjektu na úhradu. K tomuto povinný subjekt uvádí, že úhrada nákladů byla vyčíslena za zpracování celé žádosti na informace (tak jak shrnuje v úvodu výzvy k úhradě nákladů), tedy za všechny body specifikované žadatelem v žádosti. Jak je uvedeno v odůvodnění výzvy k úhradě nákladů, byly zpracovány veškeré požadavky specifikované žadatelem v bodech 1-4 žádosti na základě vzorku. Byla vyhledaná a zpracovaná kompletní odpověď na dotazy uvedené v žádosti o informace, nikoliv za celý rok 2023, ale za měsíc leden roku 2023.

Co se týká samotného stanovení a vyčíslení požadované úhrady za poskytnutí informací, nadřízený orgán konstatuje, že způsob vyčíslení úhrady byl velmi důkladně popsán v podkladovém materiálu, který vznikl před vyčíslením úhrady, je součástí spisu a kde byly obsaženy všechny podrobnosti a detaily. To je pro věc podstatné, neboť to dokládá úplnost prověření požadavku.

Smyslem zákonné povinnosti povinného subjektu odůvodnit oznámení o požadavku k úhradě účelně vynaložených nákladů na poskytnutí informace, je nepochybně umožnit žadateli o informaci, aby sám posoudil, zda informace, které mu budou po provedení úhrady poskytnuty, skutečně odpovídají předmětu jeho žádosti a tedy, zda celková výše úhrady byla řádně a v souladu se zákonem vyčíslena.

Povinný subjekt v zaslané výzvě stěžovateli sdělil, že bude žádat úhradu ve výši 1.392 Kč, přičemž uvedl, že „*odbor silničního hospodářství provedl vyhledání požadovaných dokumentů na základě vzorku, kdy vyhledal dokumenty za měsíc leden roku 2023. Doba na toto vyhledání činila 30 minut*“. Popsal tedy rozsah testovaného období a dobu jím strávenou, z čehož lze vytvořit představu o náročnosti celého vyhledávání. Jakkoli by bylo výstižnější popsat ještě více detailů ve výzvě, jsou detaily zachyceny ve spise a dokládají řádné prověření věci.

Posoudil řádně efektivní vyhledání a využil přitom synergie dvou nástrojů, které urychlily vyhledávání informací. A dokonce správně a řádně zohlednil v podkladovém materiálu ve spisu

i to, že do zkušebního vzorku zahrnul jen skutečně nutné činnosti. („...vybral dva měsíce roku 2023, u nichž zjišťoval kolik přestupků/rozhodnutí dle nadefinovaného požadavku žadatele bude muset vyhledat a projít. Zjistil, že jde o kontrolu průměrně pěti rozhodnutí, přičemž čas na zpracování jednoho rozhodnutí je cca 6 minut (při započítání původního vyhledávání a jeho rozdělení na jednotlivé případy), tzn. 30 minut měsíc. V měsíci lednu nebylo v odvolacím řízení rozhodnuto o žádném přestupku dle § 125c odst. 1 písm. f bod 4). Jelikož nebylo dohledáno žádné rozhodnutí, které by odpovídalo dotazu 3 a 4 žádosti o poskytnutí informace, nebyla započítávána ani doba na anonymizaci dokumentu.“

Povinný subjekt tedy při stanovení úhrady vycházel z jasně stanoveného zkušebního vzorku. Uvedený postup i časovou dotaci dohledání a zkontrolování daného spisu považuje nadřízený orgán za realistický a adekvátní. Tento objem práce je skutečně nutný ke splnění požadavku stěžovatele.

IV.

Nadřízený orgán s ohledem na uvedené dospěl k závěru, že podle výše uvedeného lze řádně přezkoumat výši úhrady účelně vynaložených nákladů za poskytnutí informace, jež povinný subjekt stěžovateli vyčíslil, neboť z předmětného spisového materiálu je možno dovodit, jaké skutečné náklady povinný subjekt s vyřizováním žádosti měl, tedy výši úhrady za mimořádně rozsáhlé vyhledání informací. Nadřízený orgán proto rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku tohoto rozhodnutí a potvrzuje výši úhrady 1.392 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí není odvolání přípustné (§ 16a odst. 9 zákona o svobodném přístupu k informacím).

V Praze dne 27. září 2024

Mgr. Jakub Stadler
Ředitel
Odbor komunikace

Rozdělovník:

1. [REDACTED]
2. Krajský úřad Libereckého kraje, U Jezu 642/2a, 461 80 Liberec 2, ID datové schránky: c5kbvkw, k č. j.: KULK 53992/2024
3. do spisu MD